УДК 378.016:376
Рижкова М. В.[1], Сидорин В. О.[2]
[1]старший викладач, НУ «Запорізька політехніка»;
[2]старший викладач, НУ «Запорізька політехніка»

ЗНАЧУЩІСТЬ ФОРМУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ У МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ

Якісна фізична та соціальна підтримка людини, що опинилася в складному стані, в розвинених суспільствах зразка XXI століття дедалі більше стає візитною карткою цивілізованості та гуманізму. На жаль українське суспільство в цьому сенсі значно відстає від кращих світових зразків організації державної системи відновлення та збереження здоров'я нації, що ставить на порядок денний питання про вдосконалення професійної освіти кваліфікованих фахівців відповідного напряму.

Одна з таких спеціальностей "Фізична терапія" - започаткована як "Фізична реабілітація" 1998 році в фарватері першої Конституції незалежної Україні, де людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнані найвищою соціальною цінністю.

Задекларовані в цьому та багатьох інших документах ціннісні установки на жаль надто складно та повільно втілюються в реалії практичної діяльності усіх потенційних суб'єктів реабілітації - медиків, психологів, соціальних робітників, фахівців сфери фізичного виховання, власне кажучи і самих професіоналів зі спеціальності "Фізична терапія". Її сенс та змістові характеристики останнім часом потребують значної модифікації, не дивлячись на те, що було прийнято державні стандарти підготовки бакалаврів.

Аналіз нормативно-правових та змістових характеристик вихідних документів, що детермінують хід та результати педагогічних процесів, аналіз потреб трудової діяльності випускників свідчить про наявність труднощів, пов'язаних з недостатнім рівнем і якістю педагогічної компетентності фізичних терапевтів, зокрема їх здатності до виконання просвітницької, фасілітативної і виховної функцій.

Аналіз кваліфікаційних характеристик показав, що рекомендовані знання, вміння і навички, які вимагають від фахівців з фізичної терапії,

в повному обсязі повинні відбивати як загальнобіологічний, так і педагогічний та психологічний компоненти їхньої діяльності. Крім того, такі фахівці мають здійснювати освітянську і профілактичну роботу серед населення, спрямовану на формування культури здоров'я і життя.

Реалії сьогодення вимагають введення в професійну підготовку фахівців з фізичної терапії дисциплін, що формують як теоретичні знання, так і практичних вмінь і навичок. Сучасні фахівці повинні не тільки застосовувати лікувально-профілактичні і оздоровчо-реабілітаційні заходи на високому професійному рівні, але й розробляти і вдосконалювати програми, спрямовані на підвищення рівня здоров'я і якості життя населення, здатні контролювати і керувати цим процесом.

На теперішній час багато науковців приділи увагу різним питанням професійної підготовки фахівців з фізичної терапії, але майже залишили проблеми розвитку означених педагогічних умінь та навичок.

Високий рівень педагогічної майстерності бакалаврів спеціальності "Фізична терапія" сприяє підвищенню якості надання реабілітаційних послуг через виконання просвітницьких, виховних, оздоровчих та рекреаційних функцій.

Процес підготовки фахівців повинен бути мак¬симально олюднений, максимально педагогізований. Адже в практичній діяльності фахівець з фізичної терапії стикається з різними проблемами: віднов¬лення здоров'я людей після травми чи хвороби; про¬ведення профілактичних заходів: корекція розвитку підростаючих дітей різного віку: догляд за хворими і багато що Інше. Всі ці проблеми при їх вирішенні потребують дійсного практичного гуманізму, небайдужості. прагнення своєю працею допомогти хворим людям.

Необхідність професійної взаємодії в процесі яї передбачає специфічні особливості реабілітаційної діяльності, що реалізуються в системі активних суб'єкт-суб'єктних стосунків. У ній головною діючою особою виступає фахівець-реабілітолог, який здатен разом із пацієнтом в умовах довірливих стосунків, взаємопорозуміння реалізувати індивідуально підібрану для нього програму реабілітації.

Підготовка майбутніх бакалаврів зі спеціальності «Фізична терапія» набуває більшої якості за умови посилення педагогічної складової навчання, змістовою основою якої є забезпечення наступних умов:

- забезпечення адекватного уявлення студентів про особливості педагогічного компоненту взаємодії з різними потенційними суб'єктами реабілітаційного впливу через безпосередню та опосередковану дистанційними технологіями зустріч з професіоналами в галузі реабілітації, що є носіями педагогічної майстерності;

- формування у студентів педагогічного мислення та ідентифікації як складової професії через модифікацію окремих модулів визначених навчальних дисциплін гуманітарного та професійного циклу, що мають в своїй природі перспективи формування педагогічної майстерності;

- екстраполяція когнітивної, емоційно-ціннісної та особистісної природи студентів в пролонговану професійну та квазіпрофесійну взаємодію з реальними суб'єктами реабілітації через визначені форми, методи та засоби насичення виробничих та педагогічних практик.

Система професійної підготовки реабілітологів має потребу у зв'язку з провідними тенденціями в сучасній освітній сфері, у відчутній оптимізації, в зміні форм і методів організації самого навчального процесу, у вдосконаленні змісту навчання і зміні педагогічної парадигми.